

Klasa 5

Wymagania edukacyjne dla klasy PIĄTEJ szkoły podstawowej z przedmiotu BIOLOGIA oparte na programie nauczania biologii „Biologia bez tajemnic” – nauczyciel: Anna Maśnica

Prace klasowe i kartkówki są obowiązkowe, uczniowie nieobecni powinni je napisać w ciągu dwóch tygodni w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

10. Uczeń ma prawo do poprawy każdej bieżącej oceny. Poprawa powinna nastąpić nie później niż dwa tygodnie po otrzymaniu informacji o otrzymanej ocenie, na zajęciach pozalekcyjnych. Forma poprawy może być pisemna lub ustna. Ocena z poprawy jest wpisywana obok oceny poprawianej (nawet jeżeli jest niższa od uzyskanej poprzednio). Uczeń może przystąpić do poprawy oceny tylko raz.

Nie ma możliwości poprawiania ocen bieżących w dowolnym terminie tuż przed ustaleniem ocen przewidywanych.

11. Za pracę niesamodzielną w czasie prac klasowych i kartkówek np. próbę korzystania z podręcznika, zeszytu, ćwiczeń, ściągawek czy pracy innego ucznia – uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

12. W przypadku zadań długoterminowych tzn. takich których wykonanie zajmuje co najmniej dwa tygodnie nauczyciel wyznacza nieprzekraczalny termin oddania pracy.

II. GŁÓWNE ŹRÓDŁA OCENIANIA:

prace klasowe (sprawdziany) -po każdym dziale

kartkówki, (ok.6)

prace projektowe (ok.1)

wypowiedzi ustne, (ok.2)

praca na lekcji

praca w grupie,

przygotowanie do lekcji,

udział w dyskusji,

osiągnięcia w konkursach.

III Tryb i warunki oceny poprawy oceny przewidywanej określa Statut Szkoły

1. Wymagania ogólne:

Niedostateczny (1): Uczeń nie opanował podstawowych wiadomości, nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń.

Dopuszczający (2): Wykonuje proste zadania o niskim stopniu trudności przy pomocy nauczyciela. Zna najbardziej podstawowe pojęcia.

Dostateczny (3): Opanował najważniejsze treści z lekcji. Wykonuje typowe zadania o średnim stopniu trudności samodzielnie.

Dobry (4): Dobrze rozumie materiał i poprawnie posługuje się pojęciami biologicznymi. Samodzielnie rozwiązuje zadania oraz wyciąga wnioski z obserwacji.

Bardzo dobry (5): W pełni opanował cały materiał z programu. Sprawnie łączy fakty, samodzielnie rozwiązuje trudniejsze problemy i wyciąga logiczne wnioski.

Celujący (6): Wykazuje szczególne zainteresowanie biologicznymi zagadnieniami i stosuje wiedzę w sytuacjach nietypowych.

2. Wymagania edukacyjne do poszczególnych działów:

I POZNAJEMY BIOLOGIĘ

Ocena dopuszczająca

Uczeń

- wymienia działy biologii
- wymienia etapy doświadczenia
- dostrzega różnice między obserwacją a doświadczeniem
- wymienia elementy budowy mikroskopu optycznego

Ocena dostateczna

Uczeń:

- wymienia metody poznawania przyrody
- określa problem badawczy, formułuje hipotezy
- rozróżnia próbę kontrolną i badawczą
- wykonuje preparat mikroskopowy

Ocena dobra:

Uczeń:

- wymienia przykładowe przyrządy badawcze
- planuje, przeprowadza i dokumentuje obserwacje i proste doświadczenia biologiczne
- wykonuje obserwacje mikroskopowe

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- wskazuje zagadnienia z zakresu poszczególnych działów biologii
- analizuje wyniki doświadczenia i obserwacji
- wyjaśnia różnicę między próbą badawczą a próbą kontrolną
- analizuje wyniki obserwacji mikroskopowych i formułuje wnioski

II ORGANIZACJA I CHEMIZM ŻYCIA

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- wskazuje na hierarchię budowy jako cechę organizmów
- wymienia, z jakich elementów są zbudowane komórki bakteryjne, zwierzęce i roślinne
- podaje definicję fotosyntezy
- wymienia sposoby odżywiania się organizmów samożywnych
- podaje definicję oddychania komórkowego
- wymienia rodzaje oddychania komórkowego (oddychanie tlenowe, fermentacja)

Ocena dostateczna

Uczeń:

- wymienia poziomy hierarchii budowy organizmów
- charakteryzuje komórki bakterii, zwierząt i roślin
- wymienia czynniki wpływające na intensywność procesu fotosyntezy
- wskazuje przykłady organizmów przeprowadzających oddychanie tlenowe
- wskazuje przykłady organizmów przeprowadzających fermentację
- przedstawia miejsce w komórce, w którym zachodzi oddychanie tlenowe
- przedstawia miejsce w komórce, w którym zachodzi fermentacja

Ocena dobra

Uczeń:

- wymienia czynności życiowe organizmów
- wskazuje różnice w budowie komórek bakteryjnych, zwierzęcych i roślinnych
- przeprowadza obserwacje mikroskopowe i makroskopowe preparatów świeżych i trwałych
- opisuje przebieg procesu fotosyntezy
- wskazuje substraty i produkty procesu fotosyntezy
- planuje doświadczenie wykazujące wpływ wybranych czynników na intensywność procesu fotosyntezy
- opisuje przebieg oddychania tlenowego

- opisuje przebieg fermentacji
- wskazuje substraty i produkty procesu oddychania tlenowego i fermentacji
- planuje doświadczenie wykazujące, że podczas fermentacji drożdże wydzielają dwutlenek węgla

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- charakteryzuje czynności życiowe organizmów
- wyjaśnia różnice w budowie komórek bakteryjnych, zwierzęcych i roślinnych
- opisuje wpływ czynników na intensywność procesu fotosyntezy
- rozpisuje słownie lub przy pomocy równania chemicznego przebieg procesu fotosyntezy
- wykazuje różnice między oddychaniem tlenowym a fermentacją

III KLASYFIKACJA I SYSTEMATYKA. WIRUSY. BAKTERIE. PROTISTY. GRZYBY

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- wymienia królestwa organizmów
- wymienia choroby wywoływane przez wirusy
- wymienia podstawowe cechy charakteryzujące bakterie
- wymienia cechy umożliwiające zaklasyfikowanie organizmu do grzybów
- wymienia miejsca występowania bakterii i grzybów w przyrodzie
- wymienia przykłady znaczenia bakterii i grzybów w przyrodzie

Ocena dostateczna

Uczeń:

- przedstawia nazwę gatunkową
- omawia budowę wirusów
- wymienia drogi rozprzestrzeniania się wirusów
- wymienia czynności życiowe bakterii (rozmnażanie, odżywianie, oddychanie)
- przedstawia budowę grzybów
- wymienia przedstawicieli grzybów
- wymienia bakterie i grzyby związane z organizmem człowieka
- wymienia przykłady znaczenia bakterii i grzybów dla człowieka

Ocena dobra

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie gatunku i podaje przykłady
- przedstawia drogi rozprzestrzeniania się wirusów
- wymienia zasady profilaktyki chorób wywoływanych przez wirusy
- rozróżnia odżywianie samożywne i cudzożywne
- omawia budowę porostu
- wymienia czynności życiowe
- grzybów (rozmnażanie, odżywianie, oddychanie)
- przedstawia bakterie i grzyby w przyrodzie
- przedstawia bakterie i grzyby w przyrodzie
- wymienia choroby bakteryjne (gruźlica, borelioza, tężec, salmonelloza)
- wymienia grzyby jadalne i trujące

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- wymienia zasady podziału organizmów na jednostki systematyczne
- przedstawia charakterystyczne cechy organizmów pozwalające przyporządkować je do jednego z odpowiednich królestw
- przedstawia cechy wirusów odróżniające je od organizmów
- omawia czynności życiowe bakterii (rozmnażanie, odżywianie, oddychanie)
- wykazuje różnorodność budowy grzybów (jednokomórkowe, wielokomórkowe)
- wykazuje udział komórek glonu i grzyba w tworzeniu porostów
- przedstawia na jednym przykładzie bakterie/grzyby związane z organizmem człowieka
- rozróżnia pozytywne i negatywne znaczenie bakterii i grzybów w przyrodzie
- wymienia przykłady pozytywnego znaczenia bakterii i grzybów w przyrodzie

IV TKANKI I ORGANY ROŚLINNE

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- wymienia poszczególne organy roślin
- wskazuje formy morfologiczne roślin okrytonasiennych (rośliny zielne, krzewinki, krzewy, drzewa)
- wymienia elementy budowy kwiatu

Ocena dostateczna

Uczeń:

- podaje co najmniej jedną funkcję korzenia, łodygi i liścia
- wskazuje na schemacie / rysunku / żywym okazy roślino okrytonasiennej korzeń, łodygę oraz liść
- wymienia funkcje kwiatu

Ocena dobra

Uczeń:

- określa funkcje korzenia, łodygi oraz liści
- wskazuje obecność nasion i owoców

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- tworzy prosty schemat/ rysunek roślino zielnej, krzewinki, krzewu, drzewa i wskazuje organy roślinne: korzeń, łodygę, liść, kwiat
- rozpoznaje elementy budowy kwiatu
- wymienia sposoby rozprzestrzeniania się nasion

V MCHY. PAPROTNIKI. NAGONASIENNE. OKRYTONASIENNE.

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- wymienia cechy mchów
- wymienia cechy paprociowych
- wymienia cechy ogólnej budowy zewnętrznej paprociowych
- wymienia cechy roślin nagonasiennych
- wymienia cechy ogólnej budowy zewnętrznej sosny
- wymienia cechy roślin okrytonasiennych
- wymienia cechy ogólnej budowy zewnętrznej roślin okrytonasiennych

Ocena dostateczna

Uczeń:

- wymienia elementy ogólnej budowy zewnętrznej mchów
- wymienia i wskazuje przedstawicieli paprociowych(co najmniej paprotkę zwyczajną)
- wymienia przedstawicieli rodzimych nagonasiennych
- wymienia formy morfologiczne roślin okrytonasiennych
- wymienia przedstawicieli rodzimych okrytonasiennych

Ocena dobra

Uczeń:

- wymienia i wskazuje przedstawicieli mchów
- wymienia przykłady znaczenia paprociowych, w przyrodzie
- wymienia przykłady znaczenia nagonasiennych w przyrodzie i gospodarce człowieka
- wymienia przykłady znaczenia okrytonasiennych w przyrodzie i gospodarce człowieka
- podaje przykład wody, jako czynnika wpływającego na proces kiełkowania nasion roślin okrytonasiennych

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- rozpoznaje cechy budowy zewnętrznej mchów
- rozpoznaje cechy budowy zewnętrznej paprociowych
- identyfikuje nieznanego organizm jako przedstawiciela paprociowych na podstawie obecności charakterystycznych cech
- przedstawia i opisuje cechy budowy zewnętrznej sosny
- identyfikuje przedstawicieli rodzimych nagonasiennych
- przedstawia i opisuje cechy budowy zewnętrznej roślin okrytonasiennych
- identyfikuje przedstawicieli rodzimych okrytonasiennych

Ocena celująca

- opisuje, do czego są wykorzystywane różne przyrządy badawcze
- wskazuje różnice między obserwacją a doświadczaniem
- wyjaśnia różnicę między próbą badawczą a próbą kontrolną
- formułuje wnioski z przeprowadzonych obserwacji i doświadczeń
- opisuje budowę i wyjaśnia działanie mikroskopu
- wyjaśnia, na czym polega hierarchiczna budowa organizmów
- wyjaśnia różnice między komórką bezjądrową a jądrową
- charakteryzuje funkcje błony komórkowej,
- charakteryzuje funkcje ściany komórkowej
- charakteryzuje funkcje mitochondrium
- wykazuje związek między wartością czynnika w środowisku a intensywnością procesu fotosyntezy
- przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ wybranych czynników na intensywność procesu fotosyntezy
- przeprowadza doświadczenie wykazujące, że podczas fermentacji drożdże wydzielają dwutlenek węgla
- omawia zasady podziału organizmów na jednostki systematyczne
- wymienia cechy wirusów wspólne z organizmami

- przedstawia zasady profilaktyki chorób wywoływanych przez wirusy
- rozróżnia oddychanie tlenowe i beztlenowe
- omawia tempo przyrostu liczby bakterii
- przedstawia wybrane czynności życiowe grzybów (rozmnażanie, odżywianie, oddychanie)
- rozróżnia sposoby odżywiania się w zależności od źródła pokarmu dla grzybów
- rozróżnia oddychanie tlenowe i beztlenowe
- przedstawia bakterie i grzyby związane z organizmem człowieka
- przedstawia pozytywne znaczenie bakterii i grzybów dla człowieka
- przedstawia drogi rozprzestrzeniania się i zasady profilaktyki chorób wywoływanych przez bakterie
- rozpoznaje grzyby jadalne i trujące
- wykazuje związek między budową organu a pełnioną przez niego funkcją
- przedstawia funkcje elementów kwiatu w rozmnażaniu płciowym
- wskazuje znaczenie nasion dla roślin
- wymienia sposoby rozprzestrzeniania się nasion
- identyfikuje nieznany organizm jako przedstawiciela mchów na podstawie obecności charakterystycznych cech
- wskazuje różnice w budowie zewnętrznej sosny w zależności od lokalizacji rośliny
- omawia znaczenie nagonasiennych w przyrodzie i gospodarce człowieka
- wymienia i charakteryzuje formy morfologiczne roślin okrytonasiennych
- planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ wody na proces kiełkowania nasion roślin okrytonasiennych
- omawia znaczenie okrytonasiennych w przyrodzie i gospodarce człowieka

